

ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

В.Шаран
Підпис

Володимир ШАРАН

22 червня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна польська літературна критика

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
 Спеціальність: 014 Середня освіта. Мова та література (Польська мова і література)
 Освітня програма: Середня освіта (Мова і література (польська, англійська))
 Статус дисципліни: вибіркова
 Факультет: філологічний
 Кафедра: світової літератури та славістики
 Мова навчання: польська
 Дані про вивчення дисципліни:

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
			Кредити ЕКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	I	I	4/120	44	30	–	14	–	76	–	–	+

Робоча програма складена на основі освітньої програми та навчального плану підготовки магістрів (90 кредитів ЕКТС)

Розробник:

Віра Меньок
Підпис

Віра МЕНЬОК, кандидат філологічних наук, доцент
Ініціали та прізвище викладача, науковий ступінь та вчене звання

Погоджено, гарантом програми:

Ігор Розлуцький
Підпис

Ігор РОЗЛУЦЬКИЙ, кандидат філологічних наук, викладач
Ініціали та прізвище викладача, науковий ступінь та вчене звання

Схвалено на засіданні кафедри світової літератури та славістики

Протокол № 5 від 12 травня 2021 р.

Завідувач кафедри

Леся Кравченко
Підпис

Леся КРАВЧЕНКО
Ініціали та прізвище

Схвалено на засіданні науково-методичної ради філологічного факультету

Протокол № 5 від 28 травня 2021 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету

Протокол № 6 від 22 червня 2021 р.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна мета курсу: розвиток та вдосконалення ключових предметних компетентностей студентів у процесі читацької, аналітично-інтерпретаційної та дослідницької діяльності в царині сучасної польської літературної критики; формування знань про літературну критику в системі історії та теорії літератури; пізнання сучасної польської літературної критики як частини літературного процесу, виду наукової літературознавчої діяльності та самостійної літературної творчості; засвоєння новітніх напрямів, шкіл, течій тенденцій польської літературної критики; усвідомлення історико-культурного значення літературної критики у розвої сучасної гуманітаристики та літературної рецепції; вивчення явищ, фактів та представників польської літературної критики в контексті сучасного дискурсу культури; вдосконалення фахового термінологічно-понятійного інструментарію. Водночас навчальна дисципліна має на меті заохочення студентів до досягнення інтелектуального ресурсу сучасного польського літературно-критичного дискурсу в його діалозі з українським літературним дискурсом; поглиблення культурно-пізнавальних й науково-дослідницьких зацікавлень та мотивацій; сприяння формуванню інтелектуально активної особистості з високим рівнем професійної підготовки, гуманістичним світоглядом, національно усвідомленою позицією та відкритістю на діалог зі світовою культурою.

Завдання: формування професійного володіння знаннями з теорії та практики літературної критики, застосовування їх у науково-дослідницькій практиці та освітньо-педагогічній діяльності вчителя-філолога; засвоєння жанрово-стильового й концептуального розмаїття сучасної польської літературної критики та її специфіки як окремого виду інтелектуальної діяльності; вироблення майстерності аналізувати та інтерпретувати літературно-критичні концепції й тексти провідних представників сучасної польської літературної критики із творчим та інноваційним застосовуванням цих знань й умінь для формування власного літературно-критичного мислення під час здійснення наукових літературознавчих досліджень.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування й вдосконалення у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньої програми:

Загальні компетентності:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність проведення досліджень на належному рівні.
3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Фахові компетентності спеціальності:

1. Здатність володіти іноземною мовою в галузі професійної діяльності.
2. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
3. Здатність до інтерпретування мовно-культурних та літературно-мистецьких явищ, процесів, напрямів, тенденцій, архетипів і стереотипів, закономірностей та специфіки окремих історичних епох, національних культур, мовно-культурних регіонів.
4. Уміння використовувати можливості сучасних інформаційних технологій, мережових програмних систем та інтернет-ресурсів для вирішення теоретичних і практичних завдань у галузі лінгвістики та літературознавства.
5. Здатність здійснювати наукові дослідження, володіти сучасною методологією, принципами та методами наукових досліджень.

Програмні результати навчання:

1. Володіти сучасними принципами й методами лінгвістичного та літературознавчого аналізу, систематизації та інтерпретації існуючих джерел дослідження обраної наукової проблеми, уміти виявляти закономірності та зв'язки між ними; здатність

- проектувати та здійснювати емпіричні й експериментальні дослідження; уміння проявляти творчі та інноваційні здібності під час наукового дослідження.
2. Володіти філософськими принципами трактування мовних і літературних явищ, напрямів, закономірностей, історично-культурних традицій та індивідуальних особливостей і новаторств у літературній творчості.
 3. Уміти фахово застосовувати літературознавий та мовознавчий понятійно-термінологічний ресурс під час навчання мови і літератури в загальноосвітній школі та інших освітянських установах; фахово володіти класично усталеними у теоретичному континуумі та сучасними методиками навчання польської мови й літератури, української мови й літератури та зарубіжної літератури.
 4. Використовувати сучасні психолого-педагогічні стратегії та технології в освітньому процесі; уміти проводити спеціальні педагогічні дослідження, проектувати відповідно до обраної технології навчання; уміти використовувати у своїй практичній діяльності ідеї та досвід прогресивних педагогів минулого і сучасності.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Сучасна польська літературна критика» викладається на базі фундаментальних, професійно орієнтованих дисциплін, що забезпечують інтеграцію наукових та профільовано фокусованих знань: «Культурознавство», «Філософія», «Вступ до літературознавства», «Інтерпретація літературного твору», «Історія польської літератури», «Історія української літератури», «Історія зарубіжної літератури», «Методика навчання польської літератури».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Набуті студентами знання й уміння з навчальної дисципліни «Сучасна польська літературна критика» суттєво впливають на вироблення теоретично-літературного та літературно-критичного інструментарію професійного аналізу й інтерпретації літературних явищ та фактів, що є необхідною передумовою й базою для якісного виконання студентами кваліфікаційних робіт з обраної спеціальності. У підсумку вивчення цієї дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

Знання: загальні принципи та історико-культурні відмінності літературної критики у контексті літературного поступу загалом та в сучасному літературному процесі польської літератури; понятійно-термінологічний дискурс сучасної польської літературної критики; літературно-критичні принципи, стратегії та технології інтерпретації явищ сучасної польської літератури; функції та жанри, традиції та інновації, течії та провідні представники новітнього дискурсу польської літературної критики.

Уміння: будувати одну або декілька гіпотез літературно-критичного аналізу та інтерпретації в рамках окремої теми; володіти базовими та інноваційними знаннями з історії та теорії сучасної польської літературної критики; використовувати різні культурні контексти в описі літературно-критичного дискурсу; творчо формулювати й аргументувати власні літературно-критичні концепції новітніх літературних фактів та явищ; виконувати власне творче дослідження на матеріалі сучасної польської літературної критики.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здійснюється за шкалами оцінювання: стобальною, національною та ЄКТС.

A (90–100) – *(відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)*: отримує здобувач вищої освіти другого ступеня, який демонструє відмінне знання теоретичних та прикладних проблем сучасної польської літературної критики, зокрема: загальні принципи та історико-культурні відмінності літературної критики у контексті літературного поступу загалом та в сучасному літературному процесі польської літератури; понятійно-термінологічний дискурс сучасної польської літературної критики; літературно-критичні

принципи, стратегії та технології інтерпретації явищ сучасної польської літератури; функції та жанри, традиції та інновації, течії та провідні представники новітнього дискурсу польської літературної критики; окрім цього, студент вміє будувати одну або декілька гіпотез літературно-критичного аналізу та інтерпретації в рамках окремої теми; володіє базовими та інноваційними знаннями з історії та теорії сучасної польської літературної критики; використовує різні культурні контексти в описі літературно-критичного дискурсу; творчо формулює й аргументує власні літературно-критичні концепції новітніх літературних фактів та явищ; виконує власне творче дослідження на матеріалі сучасної польської літературної критики.

В (82–89) – *(вище середнього рівня з кількома помилками)*: завдання у цілому виконано в повному обсязі, проте є певні недоліки у виконанні роботи – ознаки неповноти розуміння й знання необхідного матеріалу. Здобувач вищої освіти другого ступеня демонструє добре знання теоретичних та прикладних проблем сучасної польської літературної критики, зокрема: загальні принципи та історико-культурні відмінності літературної критики у контексті літературного поступу загалом та в сучасному літературному процесі польської літератури; понятійно-термінологічний дискурс сучасної польської літературної критики; літературно-критичні принципи, стратегії та технології інтерпретації явищ сучасної польської літератури; функції та жанри, традиції та інновації, течії та провідні представники новітнього дискурсу польської літературної критики; окрім цього, студент здебільшого вміє будувати одну або декілька гіпотез літературно-критичного аналізу та інтерпретації в рамках окремої теми; володіє базовими та інноваційними знаннями з історії та теорії сучасної польської літературної критики; використовує різні культурні контексти в описі літературно-критичного дискурсу; формулює й аргументує власні літературно-критичні концепції новітніх літературних фактів та явищ; виконує власне творче дослідження на матеріалі сучасної польської літературної критики.

С (75–81) – *(в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)*: отримує здобувач, який демонструє здебільшого достатні знання теоретичних та прикладних проблем сучасної польської літературної критики, зокрема: загальні принципи та історико-культурні відмінності літературної критики у контексті літературного поступу загалом та в сучасному літературному процесі польської літератури; понятійно-термінологічний дискурс сучасної польської літературної критики; літературно-критичні принципи, стратегії та технології інтерпретації явищ сучасної польської літератури; функції та жанри, традиції та інновації, течії та провідні представники новітнього дискурсу польської літературної критики; також студент на достатньому рівні вміє будувати одну або декілька гіпотез літературно-критичного аналізу та інтерпретації в рамках окремої теми; здебільшого володіє базовими та інноваційними знаннями з історії та теорії сучасної польської літературної критики; частково використовує різні культурні контексти в описі літературно-критичного дискурсу; на достатньому рівні формулює літературно-критичні концепції новітніх літературних фактів та явищ; посередньо виконує власне творче дослідження на матеріалі сучасної польської літературної критики.

Д (67–74) – *(непогано, але зі значною кількістю недоліків)*: отримує здобувач, який виявив недостатньо міцні знання теоретичних та прикладних проблем сучасної польської літературної критики, зокрема: загальні принципи та історико-культурні відмінності літературної критики у контексті літературного поступу загалом та в сучасному літературному процесі польської літератури; понятійно-термінологічний дискурс сучасної польської літературної критики; функції та жанри, традиції та інновації, течії та провідні представники новітнього дискурсу польської літературної критики; водночас студент не демонструє достатніх умінь будувати одну або декілька гіпотез літературно-критичного аналізу та інтерпретації в рамках окремої теми; відчуває труднощі в оперуванні базовими та інноваційними знаннями з історії та теорії сучасної польської літературної критики; майже не використовує різні культурні контексти в описі літературно-критичного дискурсу; на недостатньому рівні виконує власне творче дослідження на матеріалі сучасної польської літературної критики.

Е (60–66) – *(виконання відповідає мінімальним критеріям)*: отримує здобувач, який загалом виявив посередні знання навчального матеріалу, майже не спирається на основні та додаткові рекомендовані джерела літератури, слабо володіє теоретичними та прикладними питаннями сучасної польської літературної критики, зокрема: загальні принципи та історико-культурні відмінності літературної критики у контексті літературного поступу загалом та в сучасному літературному процесі польської літератури; понятійно-термінологічний дискурс сучасної польської літературної критики; функції та жанри, традиції та інновації, течії та провідні представники новітнього дискурсу польської літературної критики; водночас студент не демонструє базових умінь будувати одну або декілька гіпотез літературно-критичного аналізу та інтерпретації в рамках окремої теми; відчуває значні труднощі в оперуванні базовими та інноваційними знаннями з історії та теорії сучасної польської літературної критики; не використовує різні культурні контексти в описі літературно-критичного дискурсу; не виконує власного творчого дослідження на матеріалі сучасної польської літературної критики.

FX(35–59) – *(з можливістю повторного складання)*: отримує здобувач, який виявив незнання значної частини теоретичних та прикладних питань сучасної польської літературної критики, зокрема: загальні принципи літературної критики у контексті літературного поступу та в сучасному літературному процесі польської літератури; понятійно-термінологічний дискурс сучасної польської літературної критики; функції та жанри, традиції та інновації, течії та провідні представники новітнього дискурсу польської літературної критики; водночас студент не вміє будувати одну або декілька гіпотез літературно-критичного аналізу та інтерпретації в рамках окремої теми; слабо володіє базовими та інноваційними знаннями з історії та теорії сучасної польської літературної критики; не виконує власного творчого дослідження на матеріалі сучасної польської літературної критики.

F(0–34) – *(з можливістю повторного складання)*: отримує здобувач, який виявив незнання суттєвої більшості теоретичних та прикладних питань сучасної польської літературної критики, зокрема: загальні принципи літературної критики у контексті літературного поступу та в сучасному літературному процесі польської літератури; понятійно-термінологічний дискурс сучасної польської літературної критики; функції та жанри, традиції та інновації, течії та провідні представники новітнього дискурсу польської літературної критики; водночас студент не вміє будувати одну або декілька гіпотез літературно-критичного аналізу та інтерпретації в рамках окремої теми; не володіє базовими та інноваційними знаннями з історії та теорії сучасної польської літературної критики; не виконує власного творчого дослідження на матеріалі сучасної польської літературної критики.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

- відповіді, виступи, дискусії, презентації на практичних заняттях;
- підсумкова контрольна робота на основі засвоєного матеріалу;
- індивідуальне творче завдання;
- самостійна робота студентів;
- екзамен.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Літературна критика серед дисциплін літературознавчого циклу. Літературна критика як літературознавча дисципліна, полемічність термінологічного дискурсу. Комплементарність літературної критики до теорії та історії літератури. Літературна критика як вид інтелектуальної діяльності, частина сучасного літературного процесу та резонанс літератури. Академічна та незалежна літературна критика. Засадничі відмінності між літературною критикою та наукою про літературу. Літературознавець та літературний критик: спільне та відмінне. Літературна критика як об'єкт дослідження теорії

та історії літератури. Літературна критика та літературний процес: конфронтаційні, інноваційні, дискурсивні, прогностичні аспекти. Літературна критика та літературне життя. Літературна критика та соціологія й антропологія літератури. Літературна критика у світлі новітніх напрямів теорії культури.

Тема 2. Процедуральність та поліфункційність сучасної літературної критики: аналіз, інтерпретація, оцінювання. Природа, принципи, техніки та специфіка аналізу, інтерпретації й оцінювання у літературній критиці. Спільне й відмінне між літературознавчим аналізом та аналітичними процедурами літературної критики. Особливості літературно-критичної інтерпретації; відмінності й подібності з літературною інтерпретацією. Двофазовість інтерпретації у літературній критиці. Літературний критик як інтерпретатор та дослідник літератури, учасник літературного процесу та «законодавець» нових тенденцій у літературі. Літературно-критичне оцінювання як полемічна сфера літературного дискурсу. Проблема об'єктивності оцінювання у літературній критиці, дискусії про відповідальність літературно-критичного оцінювання. Причини трактувань літературної критики як нелітературознавчої галузі знань. Сучасна літературна критика та літературна рецепція. Погляди провідних польських літературознавців на функції та завдання літературної критики. «Декалог літературного критика» Марти Віки. Поліфункційність сучасної літературної критики за Янушем Славінським: когнітивна, постулятивна, операційна, метакритична функції.

Тема 3. Новітні стратегії, техніки та стилі літературно-критичної інтерпретації. Диференціація інтерпретаційної діяльності у літературній критиці: детермінованість предметом, методологією та інструментарієм літературно-критичного дослідження. Відмінності традиційного літературно-критичного опису, заснованого на методологіях позитивізму, структуралізму, герменевтики, психоаналізу, деконструктивізму, феміністичної критики тощо. Новітні напрями літературно-критичних інтерпретацій та пов'язані з ними стилі літературно-критичної нарації: психоаналітична критика, екзистенціалізм, лінгвістична поетика, герменевтика, рецептивна естетика, постструктуралізм та деконструкція, постмодернізм, фемінізм та квір, культурні та антропологічні дослідження, постколоніальна критика, неопрагматизм, нові суспільно-політичні теорії.

Тема 4–5. Літературна критика як різновид літературної творчості: генологія. Розмаїття генологічної парадигми літературної критики. Літературна критика як вид літературної творчості: турбота про літературну форму, співвідношення критеріїв літературності та науково-дослідницької рефлексії. Рецензія як ключовий жанр літературної критики: синкретичність, науковість, креативність, функції, схематична структура, композиція, критичний характер. Засновники та сучасні автори рецензії у польській літературній критиці. Есей як літературно-критичний жанр: тематична гетерогенність, домінування літературності та ідіостилу, жанрові різновиди (літературний огляд, літературний чи інший маніфест); проблема художнього світу, літературної фікції, нарації й наратора у літературно-критичному есеї. Традиції та інновації у польському літературно-критичному есеї. Фейлетон як жанрова форма літературної критики: специфіка тематики та композиції, роль іронії та пародії, особливості стилю, провідні класичні та сучасні польські представники фейлетону. Жанрові особливості літературно-критичної полеміки. Знакові літературно-критичні полеміки у польській літературі: спір між класиками та романтиками, програми й полеміки Молодого Польщі, маніфести й поетичні програми міжвоєнного періоду, постмодерністські полеміки. Інші жанри літературної критики: літературний нарис, літературний портрет, літературна імпресія, літературна рефлексія тощо.

Тема 6–7. Генеза польської літературної критики. Родово-жанрова генеза польської літературної критики: витоки в добі Відродження (Мацей Казімеж Сарбєвський, Лукаш Опалінський); класицистичні взірці нормативності літературної критики (Філіп Неріуш Голянський, Францішек Ксаверій Дмоховський); літературна критика та романтичний злам у польській літературі (Маврицій Мохнацький, Казімеж Бродзінський, Адам Міцкевич, Міхал Грабовський, Юзеф Ігнацій Крашевський), критерії романтичного літературно-критичного дискурсу та реалістична літературна критика (Пйотр Хмельовський, Едвард Дембовський,

Станіслав Тарновський). Виокремлення літературної критики в самостійну дисципліну в добу Позитивізму: діяльність наукового (академічна критика), постулятивного (інструмент культурної політики) та популяризаторського характеру. Літературно-критична методологія Іпполіта Тена. Постулати та суперечності позитивістської літературної критики.

Тема 8–9. Культурно-історичні та суспільно-політичні трансформації польської літературної критики. Неоднорідність парадигми ключових літературно-критичних теорій, тенденцій, концепцій та їх представників у трансформаційні періоди історії польської літератури. Антипозитивістичний та постструктуралістський злами у польській літературній критиці. Конфронтація номотетичного та ідіографічного літературно-критичного опису. Структуралістський проєкт літературної критики. Феноменологічна філософія літератури Романа Інгардена та літературна критика. Ключові літературно-критичні трансформації в добу Модернізму: критика сучасної моральності Ніцше та літературна критика Станіслава Бжозовського, Станіслава Пшибишевського, Кароля Іжиковського, Тадеуша Боя-Желенського. Преференції та культурні контексти новітньої фази у розвитку польської літературної критики. Радикальний відхід від соцреалізму та інструментальні трансформації у польському літературно-критичному доробку періодів Жовтневої відлиги та Нової хвилі. Краківська школа літературної критики; провідні літературно-критичні концепції Казімежа Вики, Яна Блонського, Артура Сандауера, Анджея Кійовського, Генрика Берези. Інновації в літературній критиці Станіслава Бараньчака та Юліана Корнгаузера. Інтердисциплінарність та гетерогенність сучасної польської літературної критики.

Тема 10. Новітній дискурс польської літературної критики. Політична трансформація 1989 року та нові імпульси й виклики польської літературної критики. Криза «програмної» критики та авторитету літературного критика, тенденції деспецифікації польського літературно-критичного дискурсу, протистояння та заангажування літературного критика у суспільні процеси. Концепція сучасної літературної критики як засобу масової інформації. Методологічний плюралізм постмодерністської літературної критики. Трактатування теоретичних зобов'язань поновочасної літературної критики та проблема канону. Домінування та регрес літературно-критичного дискурсу в культурній реальності ХХІ століття. Нові тенденції, форми й техніки образотворення та нарації у літературній критиці. Розмаїття форм та способів участі літературного критика у літературному та культурному житті. Нові медійні та цифрові можливості літературної критики.

Тема 11–12. Провідні течії метамодерністської польської літературної критики. Тематична критика (Жорж Пуле, Жан-Філіп Рішар, Жан Старобінський): концепція предмета критики, традиційна сукупність мотивів, уява автора як центральний елемент літературної критики, теорія ідентифікаційної критики. Герменевтична критика Адріана Гленя: транспозиція філософії Мартіна Гайдеггера та сучасних герменевтів до літературно-критичного дискурсу, взаємозв'язки герменевтики та антропології. Фантазматична критика Марії Яніон: уява-фантазм як предмет літературно-критичної рефлексії, романтичні та психоаналітичні предиспозиції фантазматичної критики. Феміністична критика (Інга Івасюв, Кінга Дунін, Казимира Щука та ін.): переваги й недоліки статі й тіла як критеріїв літературно-критичного опису, критика патріархального суспільства, проблеми Іншого й Чужого. Персоналістична критика (Юліан Корнгаузер, Войцех Кудиба, Зоф'я Зарембянка, Пшемислав Дакович): зв'язок із католицьким персоналізмом; трактування літературної критики як особливого виду читання, екзистенційної та містичної пригоди. Етична критика Мечислава Домбровського: аксіологічна концепція літературної критики; категорії автобіографізму, культурного пограниччя, когнітивних структур модерністського та постмодерністського роману. Анаморфічна критика (Єжи Яжембський, Міхал Ларек, Марцін Орлінський): літературно-критична концепція межі між образотворчим мистецтвом та літературою; новітні дослідження анаморфозу в літературній критиці. Політична критика: опис та оцінка політичного послання сучасної літератури; суспільно-когнітивні перспективи літератури; питання політичної критики у творчості Ольги Токарчук, Кінги Дунін, Казимири Щуки та ін.; політичний радикалізм літературної критики Ігоря Стокфішевського.

Тема 13–14. Ключові фігури у сучасному польському літературно-критичному дискурсі. Нова якість та нові термінологічні номенклатури польського літературно-критичного дискурсу ХХІ століття. Протистояння понять та явищ у літературній критиці: «втрата центру» – «повернення центру»; маргіналізація авторитету та ролі літературного критика – інтенсифікація літературно-критичного дискурсу; університетська критика – медійна критика. Провідні сучасні польські літературні критики, їхній вплив на актуальний стан польської літератури та основні літературно-критичні праці: Пшемислав Чаплінський, Пйотр Слівінський, Єжи Яжембський, Міхал Павел Марковський, Влодзімеж Болецький, Марія Яніон, Кінга Дунін, Інґа Івасюв, Анджей Франашек, Войцех Лігенза, Дорота Козицька та інші. Сучасні польські літературно-критичні часописи, антології, огляди, форуми.

Тема 15. Дискурс сучасної української літератури в реценції польської літературної критики. Шляхи та способи формування реценції сучасної української літератури у польській літературній критиці. Трансляторський дискурс українського літературного постмодернізму у Польщі та польська літературна критика. Антології польських перекладів української літератури (1990–2016) – генеза польської літературно-критичної реценції України. Роль польських літературних часописів «Акцент» та «Література на світі» у формуванні літературно-критичної оцінки української літератури. Присутність українських літературних поколінь «шістдесятників», «вісімдесятників», «дев'ятдесятників» та дебютів після 2000 року у польському літературно-критичному дискурсі. Літературна співдружність Юрія Андруховича та Анджея Стасюка як імпульс для польської літературно-критичної рефлексії. Роль Богдана Задури у популяризації сучасної української літератури у Польщі. Польські видавничі проєкти «засвоєння» української літератури у польському літературно-критичному дискурсі: приклади видавництва «Чорне» та «Варшати Культури». Польські літературні критики про сучасну українську літературу: Володимир Мокрий, Агнешка Корнієнко, Анна Ковальська, Лукаш Сатурчак, Ярослав Вах, Малґожата Ольшевська. Дрогобицькі приклади реалізації українсько-польського літературного діалогу.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

1. Формування польської літературної критики в добу Просвітництва, Романтизму та Позитивізму: ідеї, концепції, інструменти критичного оцінювання літератури. Літературно-критичні погляди Станіслава Костки Потоцького, Казімежа Бродзінського, Адама Міцкевича, Юзефа Крашевського, Пйотра Хмельовського.
2. Універсальний модерністський характер та полемічність літературної критики Станіслава Бжозовського, Кароля Іжиковського, Тадеуша Боя-Желенського. Концептуалізація праць «Легенда Молодої Польщі» Бжозовського, «Беньямінек. Річ про Боя-Желенського» Іжиковського, «Живі люди» Боя-Желенського.
3. Краківська школа літературної критики: загальний огляд та представники (Казімеж Вика, Ян Блонський, Артур Сандауер, Анджей Кійовський). Реферування та концептуалізація праці Яна Блонського «Романс з текстом».
4. Протистояння тоталітарним системам та нові категоризації літератури в літературно-критичному доробку Артура Сандауера. Аналіз циклу статей автора «Bez taryfy ulgowej».
5. Літературна критика Нової хвилі. Провідні концепції Станіслава Бараньчака та Юліана Корнгаузера. Концептуалізація полемічної книги «Świat nieprzedstawiony» Юліана Корнгаузера та Адама Загаєвського.
6. Новітня герменевтична літературна критика Адріана Гленя. Концептуалізація книги автора «Існування та література».
7. Фантазматична критика Марії Яніон та феміністична критика Кінґи Дунін, Інґи Івасюв, Казимири Щуки. Концептуалізація обраних літературно-критичних статей авторок.
8. Політична літературна критика Ігоря Стокфішевського. Концептуалізація літературно-критичних праць автора «Політичний поворот» та «Право на культуру».

9. Літературно-критичні концепції Пшемислава Чаплінського про сучасну польську прозу та Пйотра Слівінського про сучасну польську поезію. Огляд основних публікацій авторів та реферування обраної статті.
10. Панорамно-полемічні концепції «нового повороту» в польській літературі у книзі Єжи Яжембського «Апетит на переміну».

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студента з навчальної дисципліни «Сучасна польська літературна критика» містить: опрацювання теоретичного та прикладного літературно-критичного матеріалу; виконання завдань згідно з переліком компетентностей, що формуються у межах кожної теми робочої програми; підготовку до самостійної роботи; опрацювання запропонованої теоретичної літератури та літературно-критичних текстів (для написання творчого літературно-критичного завдання); підготовку до семестрового екзамену.

Теми для самостійного опрацювання:

1. Літературно-критичні полеміки у польських літературних часописах після політичної трансформації 1989 року.
2. Академічна літературна критика Януша Славінського та Міхала Гловінського.
3. Сучасна жіноча проза в польському літературно-критичному дискурсі.
4. Проблеми регіоналізму, провінціалізму та «малих вітчизн» у сучасній польській прозі в оцінці літературних критиків.
5. Ідеї та дискусії політичної течії у сучасній польській літературній критиці.
6. Літературно-критична оцінка нових форм нарації у сучасному польському романі.
7. Національно-релігійні міфи сучасної польської літератури в оцінці літературних критиків.
8. Літературно-критична інтерпретація досвіду Голокосту у новітній польській прозі.
9. Візія революції в Україні у новій польській поезії та літературно-критичній рефлексії.
10. Польська літературна критика на інтернет-порталах, у цифрових медіях, на інтернет-форумах.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Засвоєння студентами теоретичного та прикладного матеріалу з навчальної дисципліни «Сучасна польська літературна критика» перевіряється шляхом усного опитування, виступів та дискусій під час практичних занять; оцінки індивідуальних творчих завдань; підсумкової контрольної роботи на основі засвоєного матеріалу.

Упродовж семестру студент може отримати максимально 100 балів: робота під час практичних занять – 50 балів; індивідуальне творче завдання – 25 балів; підсумкова контрольна робота – 25 балів.

Розподіл 100 балів між видами робіт:

Робота на практичних заняттях	Індивідуальне творче завдання	Підсумкова контрольна робота	Всього $S_{\text{пот}}$	Екзамен $S_{\text{підс}}$
50	25	25	100	100
Коефіцієнт погодження			0,6	0,4
Разом			100	

Максимальна оцінка за відповіді, виступи й дискусії з кожної теми (десять тем) під час практичних занять – до 5 балів включно (максимально 50 балів за всі теми).

Індивідуальне творче завдання передбачає написання студентом есею з сучасної польської літературної критики (обсягом від 10 до 15 тис. символів з пробілами) на основі обраного із запропонованого переліку літературно-критичного тексту. Есей повинен містити відомості про літературного критика (автора обраного тексту) та літературно-критичну течію чи теорію, що її він презентує у своїй творчості; концептуалізоване реферування обраного

тексту; власний літературно-критичний висновок. Оцінювання виконання індивідуального творчого завдання включає критерії фаховості здійсненого літературно-критичного аналізу (10 балів), повноти розкриття концепції обраного тексту (10 балів), самостійності та креативності інтерпретаційних оцінок та висновків (5 балів).

Підсумкова контрольна робота передбачає виконання двох завдань теоретичного та прикладного характеру (максимально по 10 та 15 балів за кожне) на основі засвоєного матеріалу з навчальної дисципліни, включаючи теми для самостійної роботи. Сумарна кількість балів, призначених на оцінку підсумкової контрольної роботи, виводиться шляхом оцінювання якості виконаних завдань, а саме: концептуальна чіткість розкриття питання, аналітична аргументація відповіді, практична спрямованість та можливість застосовувати у різних дослідницьких та методологічних ситуаціях.

Сумарна кількість балів з дисципліни визначається за формулою:

$$S_{\text{сум}} = 0,6 \cdot S_{\text{пот}} + 0,4 \cdot S_{\text{підс}},$$

де $S_{\text{пот}}$ – кількість балів за поточний контроль, $S_{\text{підс}}$ – кількість балів за підсумковий контроль (екзамен).

Екзамен за талоном № 2 та перед комісією проводиться в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Читання лекцій та проведення практичних занять із використанням мультимедійних презентацій та онлайн-ресурсів (використання проєктора, екрана, інтернетно-мережових засобів); аудіо- та відеореєстрації літературно-критичних дискусій, полемік, виступів, інтерв'ю; при дистанційній формі навчання використання інтернет-платформ Zoom, Google Meet, Skype, Classroom тощо.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна література:

1. Dorota Kozicka, Krytyczne (nie)porządki. Studia o współczesnej krytyce literackiej w Polsce, Kraków 2012.
2. Tomasz Cieślak-Sokołowski, Dorota Kozicka D., Dyskursy krytyczne u progu XXI wieku. Między rynkiem a uniwersytetem, Kraków 2007.
3. Przemysław Czapliński, Świat podrobiony. Krytyka i literatura wobec nowej rzeczywistości, Kraków 2003.
4. Piotr Śliwiński, Horror poeticus, Wrocław 2012.
5. Marta Wyka, Niecierpliwość krytyki. Recenzje i szkice z lat 1961–2005, Kraków 2006.
6. Leszek Szruga, Powinności literatury i inne szkice krytyczne, Kraków 2008.
7. Katarzyna Majbroda, Feministyczna krytyka literatury w Polsce po 1989 roku. Tekst, dyskurs, poznanie z odmiennej perspektywy, Kraków 2013.
8. Adrian Gleń, Istnienie i literatura (notatnik hermeneuty), Sopot 2010.
9. Michał Paweł Markowski, Życie na miarę literatury, Kraków 2009.
10. Polityka literatury. Przewodnik Krytyki Politycznej, wyd. zbiorowe, Warszawa 2009.
11. Jerzy Jarzębski, Apetyt na przemianę. Notatki o prozie współczesnej, Kraków 1997.
12. Henryk Chudak i in. (red.), Szkoła genewska w krytyce. Antologia, Warszawa 1998.
13. Mieczysław Dąbrowski, Projekt krytyki etycznej, Warszawa 2004.
14. Maria Janion, Projekt krytyki fantazmatycznej, Warszawa 1993.
15. Maria Janion, Kobiety i duch inności, Warszawa 2006.
16. Igor Stokfiszewski, Zwrot polityczny, Warszawa 2009.
17. Igor Stokfiszewski, Prawo do kultury, Warszawa 2018.

Додаткова література:

1. Kazimierz Brodziński, O klasyczności i romantyczności i inne pisma krytyczne, oprac. P. Bukowiec, Kraków 2002.
2. Michał Grabowski, Wybór pism krytycznych, oprac. A. Waśko, Kraków 2005.

3. Jerzy Andrzejewski, *Samotne pokolenie. Szkice i recenzje krytyczne z lat 1927–1939*, oprac. M. Urbanowski, Kraków 2014.
4. Stanisław Brzozowski, *Legenda Młodej Polski. Studia o strukturze duszy kulturalnej*, Kraków 1983 (lub inne wydanie).
5. Witold Gombrowicz, *Varia*. T. 1. Czytelnicy i krytycy. Proza, reportaże, krytyka literacka, eseje, przedmowy, oprac. W. Bolecki, Kraków 2004.
6. Karol Irzykowski, *Czyn i słowo*, wstęp A. Lam, Kraków 1980.
7. Irena Krzywicka, *Kontrola współczesność. Wybór międzywojennej publicystyki społecznej i literackiej z lat 1924–1939*, oprac. A. Zawiszewska, Warszawa 2008.
8. Czesław Miłosz, *Przygody młodego umysłu*, oprac. A. Stawiarska, Kraków 2005.
9. Stefan Napierski, *Wybór pism krytycznych*, oprac. J. Zięba, Kraków 2009.
10. Bruno Schulz, *Szkice krytyczne*, oprac. M. Kitowska-Łysiak, Lublin 2000.
11. Kazimierz Wyka, *Stara szuflada*, Kraków 2000.
12. Tadeusz Boy-Żeleński, *O literaturze niemoralnej. Szkice literackie*, oprac. H. Markiewicz, Warszawa 1990.
13. Stanisław Barańczak, *Etyka i poetyka. Szkice 1970–1978*, Kraków 2009.
14. Jan Błoński, *Romans z tekstem*, Kraków 1981.
15. Włodzimierz Bolecki, *Widziałem wolność w Warszawie. Szkice 1982–1987*, Londyn 1991.
16. Tomasz Burek, *Żadnych marzeń*, Londyn 1987.
17. Ludwik Flaszen, *Cyrograf*, wyd. 3, Kraków 1996.
18. Andrzej Kijowski, *Granice literatury. Wybór szkiców krytycznych*, t. I-II, oprac. T. Burek, Warszawa 1991.
19. Julian Kornhauser, *Krytyka zebrana*, t. 1, Poznań 2018.
20. Jerzy Kwiatkowski, *Magia poezji*, wybór M. Podraza-Kwiatkowska i A. Łebkowska, posłowie M. Stala, Kraków 1995.

Интернет-ресурсы:

1. http://katalog.czasopism.pl/index.php/Krytyka_Literacka
2. <https://culture.pl/pl/tag/krytyka-literacka>
3. <https://culture.pl/pl/tag/krytyk-literacki>
4. <https://www.journals.us.edu.pl/index.php/ERRGO/article/view/4707>
5. <https://nowynapis.eu/tygodnik/nr-37/artukul/smierc-krytyki-literackiej-czyli-zycie-bez-regul>
6. <https://www.biuroliterackie.pl/biblioteka/debaty/krytyka-krytyki/>
7. <https://www.dwutygodnik.com/artukul/6475-krytyk-musi-umrzec.html>
8. https://rcin.org.pl/Content/123754/WA248_86620_P-I-30_skorczewski-czy_o.pdf
9. <https://www.biuroliterackie.pl/biblioteka/debaty/krytycy-i-dziennikarze-2/>
10. <http://niniwa22.cba.pl/DUNIN.HTM>
11. <https://krytykapolityczna.pl/kultura/czytaj-dalej/kinga-dunin-czyta/dunin-polityka-polskiej-literatury/>
12. <http://niniwa22.cba.pl/cosie.htm>
13. http://rcin.org.pl/Content/63532/WA248_80468_P-I-30_kozicka-krytyki_o.pdf
14. https://www.academia.edu/29064226/Krytyka_literatury_w_internecie_M.Kuczek.pdf
15. https://www.nck.pl/upload/archiwum_kw_files/artykuly/9_przemyslaw_czaplinski_-_literatura_i_nadmiar.pdf
16. <http://forumprzyszloscikultury.pl/upload/przemyslaw-czaplinski-kontrspoleczenstwo-i-kultura656.pdf>
17. <https://www.kongresobywatelski.pl/wp-content/uploads/2017/05/wis-12.pdf>
18. https://rebus.us.edu.pl/bitstream/20.500.12128/17465/1/Nowacki_Sciezki_dostepu.pdf
19. https://www.bazhum.muzhp.pl/media/files/Media_Kultura_Komunikacja_Spoleczna/Media_Kultura_Komunikacja_Spoleczna-r2006-t2/Media_Kultura_Komunikacja_Spoleczna-r2006-t2-s167-172/Media_Kultura_Komunikacja_Spoleczna-r2006-t2-s167-172.pdf
20. https://tekstualia.pl/files/9ba5d92d/jubileusz_tomasza_burka.pdf